

B en W van de gemeente :
Heerenveen
Uw nummer : 148-2016 d.d.: 4-5-2016
Adr.bouwpl. : Van Helomalaan 2
te HEERENVEEN
Betreft bouwaanvraag van :
TJONGERSCHANS

dossiernummer : M16HRV046-1
datum : 9 mei 2016
kosten : € 300,00
behandeld door : G.Boschloo
conclusie : VOLDOET NIET

J.W. Frisostraat 1
8933 BN Leeuwarden

administratie
(058) 233 79 30

e-mail
husenhiem@husenhiem.nl

www.husenhiem.nl

bank
NL48 BNGH 0285 0223 50

Geacht College,

Met deze brief reageren wij op uw adviesaanvraag.

De Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit is van oordeel dat het plan, op grond van de beschikbare gegevens, niet voldoet aan de normen, welke ten aanzien van monumentenzorg en welstand worden gesteld.

Met betrekking tot het gemeentelijk beleid verwijzen we naast de Welstandsnota 2016 naar de Nota Cultuurhistorische Erfgoed Gemeente Heerenveen. Hierbij twee citaten uit deel 1 van die nota: *“Cultuurhistorie wordt, sterker dan voorheen het geval was, een afwegingsfactor bij bouwplannen en ruimtelijke ontwikkelingen”* en *“dat een gebouw nooit als een ‘los’ object gezien kan worden, maar altijd in samenhang met de omgeving waarin het staat.”*

De aanvraag betreft een gemeentelijk monument (monumenten ID 227). Het plan betreft het realiseren van 140 parkeerplaatsen ten behoeve van auto's van personeel van het direct nabij gelegen ziekenhuis Tjongerschans. Hiertoe dient een deel van de bebouwing gesloopt te worden en het terrein grotendeels verhard.

De school staat op een groot, groen perceel en is ver van de rooilijn gesitueerd. Hierdoor is er een vrije en groene zone gecreëerd tussen de Thialfweg en Van Helomalaan. Er is sprake van cultuurhistorische waarde, van (hoge) stedenbouwkundige waarde, van architectuurhistorische waarde, van (hoge) architectonische gaafheid (m.u.v. de houten bijbouw, maar met inbegrip van de uitbreiding uit 1965) en van bijzondere typologische waarde en zeldzaamheid.

Het schoolgebouw is (nog) eigendom van de gemeente en is al enige tijd niet in gebruik. Herbestemming met behoud van de monumentale en stedenbouwkundige kwaliteit is mede gelet de bouwkundige kwaliteit van het gebouw en de locatie zeer goed mogelijk.

Het plan voldoet niet aan de normen die ten aanzien van monumentenzorg worden gesteld. De kritiek betreft de aantasting van de monumentale waarden en is op het volgende gericht.

De ruimte c.q. de stedenbouwkundige waarde.

- De invulling van het gebied tussen Fok en Van Maasdijkstraat in de jaren vijftig van de vorige eeuw werd volgens moderne stedenbouwkundige opvattingen ingevuld met veel groen. Bewust werd de school ver van Van Helomalaan en Thialfweg gesitueerd. Er werd een vrije en groene zone gecreëerd. De grote groene vrije ruimte geeft de school een statig aanzicht waardoor de stedenbouwkundige waarde hoog is. Door nu die groene ruimte grotendeels te verhard en vervolgens als parkeerterrein te gaan gebruiken wordt die hoge stedenbouwkundige kwaliteit in ernstige mate aangetast. Het behoud van het openbaar groen tussen het erf en de openbare weg kan dit slechts deels

verbloemen.

De ruimte c.q. de cultuurhistorische waarde.

- Het gebouw is representatief voor de toepassing van contemporaine opvattingen over kinderpsychologie, opvoeding en onderwijs. De groene ruimte sluit ook geheel aan op inzichten bij de naoorlogse scholenbouw, de bouw voor buitengewoon lager onderwijs in het bijzonder.

De architectuur- en cultuurhistorische waarden.

- Van het in 1953 gebouwde eerste deel van het schoolgebouw worden een klaslokaal en de fietsenstalling gesloopt, hiermee worden het oorspronkelijke ontwerp en in bijzonder haar situering op de kavel, de omsluiting van ruimten en de begeleiding naar het schoolgebouw aangetast.
- De in 1963 gerealiseerde uitbreiding wordt geheel gesloopt. Deze uitbreiding is onderdeel van het monument en wordt in de aanwijzing omschreven als goed passend bij het oorspronkelijke volume. De uitbreiding is ook een vanzelfsprekend vervolg op de ontwikkeling van de onderwijsopvattingen in de jaren vijftig. Sloop is onzes inziens een belangrijk verlies van cultuurhistorische waarde.
- Met de sloop van delen van het gebouw uit 1953 en de in 1963 gerealiseerde uitbreiding wordt ook de architectonische gaafheid en herkenbaarheid aangetast. Deze sloop en ook de voorgestelde gewijzigde inrichting van het erf tasten de bijzondere typologische waarde als voorbeeld van na-oorlogse scholenbouw aan.

Ook de in 2003 geplaatste tijdelijke unit wordt gesloopt. Deze laatste is evenwel stedenbouwkundig een dissonant (en wordt in de omschrijving ook als zodanig omschreven en daarbij expliciet uitgesloten van de bescherming).

Het plan, getoetst aan de door de gemeenteraad vastgestelde welstandscriteria, voldoet niet aan redelijke eisen van welstand. De kritiek betreft het plan op zichzelf en in verband met de omgeving en komt overeen met de kritiek zoals verwoord in het kader van de monumentale waarden. Het vervangen van de groene ruimte door een parkeerterrein staat haaks op de beleidsintentie (zie blz.70 van de Welstandsnota 2016). Met name op deze locatie op de hoek Van Helomalaan en Thialfweg is de ruimte en de invulling daarvan stedenbouwkundig van bijzondere waarde.

De commissie heeft zich rekenschap gegeven van de grote druk die er op dit gebied ligt door de aanwezigheid van het ziekenhuis. Zij is zich ook bewust van de positieve betekenis van het ziekenhuis voor de directe omgeving. (Waarbij aangetekend zij dat ook de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving een positieve betekenis heeft voor het ziekenhuis.) Ook heeft de commissie de (beperkte) mate van reversibiliteit betrokken bij de beoordeling.

Gelet op de hoge waarden van het gemeentelijke monument op zichzelf en in haar omgeving, en de ernst van de bezwaren adviseren we u het bestaande parkeerprobleem op geheel andere wijze op te lossen en op zorgvuldige wijze zorg te dragen voor een herbestemming van het voormalige schoolgebouw en erf.

Wij verwachten een aangepast plan ter beoordeling

Namens de commissie,

Ir M.A. Visser,
voorzitter.

J.W. Frisostraat 1
8933 BN Leeuwarden

administratie

(058) 233 79 30

e-mail

husenhiem@husenhiem.nl

www.husenhiem.nl

btifj

NL48 BNGH 0285 0223 50

